

Bryssel den 1.12.2017
COM(2017) 721 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om garantier som omfattas av den allmänna budgeten - Situationen per den 31 december 2016

{SWD(2017) 435 final}

Innehåll

1.	Inledning	2
2.	Transaktioner som täcks av EU-budgeten och andra krishanteringsmekanismer	2
3.	Utvecklingen för garanterade transaktioner	5
3.1	Insatser som förvaltas direkt av kommissionen	6
3.1.1	Den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM).....	6
3.1.2	Systemet för betalningsbalansstöd (betalningsbalansfaciliteten).....	7
3.1.3	Lån för makroekonomiskt stöd (MFA-lån).....	7
3.1.4	Euratomlån	8
3.2	Utvecklingen för EIB:s externa utlåningstransaktioner	8
4.	Risker som täcks av EU-budgeten	9
4.1	Definition av risk.....	9
4.2	Total risksammansättning	9
4.3	Årlig risk som täcks av EU-budgeten	9
4.3.1	Medlemsstaternas exponering.....	10
4.3.2	Tredjeländers exponering.....	11
5.	Garantifonden för åtgärder avseende tredjeland	13
5.1	Aktivering av garantier	13
5.1.1	Användning av likvida medel	13
5.1.2	Utbetalningar från EU-budgeten.....	13
5.1.3	Begäran om att ta garantifonden i anspråk och återvinning.....	13
5.2	Fondens utveckling	15
6.	Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi).....	16

1. INLEDNING

Syftet med denna rapport är att kartlägga de kreditrisker som belastar EU-budgeten till följd av garantier som lämnats och utlåningstransaktioner som genomförts direkt av Europeiska unionen eller indirekt genom den garanti som beviljats för EIB:s finansieringsprojekt utanför unionen.

Rapporten läggs fram i enlighet med artikel 149 i budgetförordningen¹ som kräver att kommissionen årligen rapporterar till Europaparlamentet och rådet om garantier som belastar EU-budgeten och de motsvarande riskerna.

Denna rapport har följande struktur: I avsnitt 2 ges en sammanfattning av huvuddragen i de transaktioner som garanteras av EU-budgeten, och flera andra kompletterande krishanteringsmekanismer, som inte medför någon risk för EU:s budget, presenteras också. I avsnitt 3 beskrivs utvecklingen av garantitransaktionerna. I avsnitt 4 diskuteras de huvudsakliga risker som täcks av EU:s budget. I avsnitt 5 beskrivs aktiveringen av garantier och utvecklingen av garantifonden för åtgärder avseende tredje land (nedan kallad *fonden*)², medan utvecklingen av Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)³ beskrivs i avsnitt 6.

Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar kompletterar denna rapport med ett antal detaljerade tabeller och förklarande anmärkningar. Det innehåller också en makroekonomisk analys av de länder som omfattas av EU:s lån och/eller garantier, som svarar för den större delen av fondens exponering.

2. TRANSAKTIONER SOM TÄCKS AV EU-BUDGETEN OCH ANDRA KRISHANTERINGSMEKANISMER

De risker som täcks av EU-budgeten avser ett brett spektrum av låne- och garantitransaktioner som kan delas in i följande fyra kategorier:

2.1 Lån med makroekonomiska mål som Europeiska unionen beviljar

Sådana lån omfattar 1) lån för makroekonomiskt stöd⁴ till tredjeländer, 2) lån för att stötta betalningsbalansen⁵ i medlemsstater utanför euroområdet som har drabbats av betalningsbalansproblem, och 3) lån inom ramen för den europeiska finansiella

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

² Rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009 av 25 maj 2009 om upprättandet av en garantifond för åtgärder avseende tredje land (kodifierad version) ”garantifondsförordningen” (EUT L 145, 10.6.2009, s. 10).

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi-förordningen). EUT L 169, 1.7.2015, s. 1.

⁴ Lån för makroekonomiskt stöd kan också beviljas i form av bidrag till tredjeländer. Hänvisningar till rättsliga grunder anges i bilagan till tabell A2B i arbetsdokumentet.

⁵ Rådets förordning (EG) nr 332/2002 av den 18 februari 2002 om upprättandet av ett system för medelfristigt ekonomiskt stöd till medlemsstaters betalningsbalans (EGT L 53, 23.2.2002, s. 1).

stabiliseringsmekanismen (nedan kallad *EFSM*)⁶ för att stötta medlemsländer i euroområdet som drabbas eller allvarligt hotas av en allvarlig ekonomisk och finansiell störning orsakad av extraordinära händelser som de inte råder över. Dessa aktiveras i samband med ekonomiskt stöd från Internationella valutafonden (IMF).

2.2 Lån med mikroekonomiska mål

Denna rubrik avser Euratomlån.

2.3 Utlåning från Europeiska investeringsbanken (EIB) för finansiering av insatser i tredjeländ (EIB:s externa utlåning), som täcks av EU-garantier⁷

EIB:s garanterade externa utlåning, det makroekonomiska stödet och Euratomlånen till tredjeländer har sedan 1994 täckts av garantifonden för åtgärder avseende tredje land (nedan kallad *fonden*), medan betalningsbalanslån och lån inom ramen för den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM) och Euratomlånen täcks direkt av EU-budgeten.

Fonden täcker uteblivna betalningar på lån och lånegarantier som beviljats tredjeländer eller för projekt i tredjeländer. Den upprättades för att

- tillhandahålla en ”likviditetsbuffert”, så att inte EU:s budget måste tas i anspråk varje gång en situation med utebliven eller försenad betalning på ett garanterat lån uppstår, och
- för att skapa ett instrument för budgetdisciplin genom att upprätta en finansiell ram för utformningen av EU:s politik i fråga om garantier för EU:s och EIB:s lån till tredjeländer⁸.

Om tredjeländer blir medlemsstater täcks lån till dessa länder inte längre av fonden, och risken måste bäras direkt av budgeten. Fonden tillförs medel från EU:s budget och måste bibehållas på en nivå som motsvarar en viss procentandel av de utestående lån och lånegarantier som täcks av fonden. Denna procentandel, som kallas målsatsen, är för närvarande 9 %⁹. Om fondmedlen inte är tillräckliga kommer de nödvändiga medlen att tillhandahållas genom EU-budgeten.

2.4 Utlåning från Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF) för finansiering av insatser i tredjeländ som täcks av EU-garantier – Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi)

Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) utgör kärnan i investeringsplanen för Europa, som syftar till att främja långsiktig ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft i EU.

---

⁶ Rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism (EUT L 118, 12.5.2010, s. 1).

⁷ Hänvisningar till rättsliga grunder anges i bilagan till tabell A3 i arbetsdokumentet.

⁸ Även om EU-budgeten i sista hand täcker externa risker, fungerar garantifonden som ett instrument för att skydda EU-budgeten mot risker för uteblivna betalningar. För den senaste årliga rapporten om hur fonden fungerar hänvisas till COM(2017) 488 final av den 14.9.2017 och det bifogade arbetsdokumentet från kommissionen (SWD(2017) 296 final av den 14.9.2017). Rapporten för 2017 förväntas bli tillgänglig i september 2018 på följande adress: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

⁹ För en utförlig rapport om hur fonden fungerar och om målsatsen hänvisas till COM(2014) 214 final av den 8 april 2014 och det bifogade arbetsdokumentet från kommissionen (2014) 129 final).

EU-garantin omfattar en del av de finansierings- och investeringstransaktioner som EIB undertecknat inom ramen för infrastruktur- och innovationstjänsten och som EIF undertecknat inom delen för små och medelstora företag, medan den andra delen utförs på egen risk av EIB-gruppen.

EIB och EIF är ansvariga för bedömning och övervakning av risken för de enskilda transaktionerna och rapporterar tillbaka till kommissionen och Europeiska revisionsrätten.

Garantifonden för Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsis garantifond)¹⁰

Enligt artikel 12 i Efsiförordningen¹¹ ska garantifonden utgöra en likviditetsbuffert som ska användas för att betala EIB om anspråk görs på EU-garantin. I enlighet med Efsiavtalet mellan EU och EIB ska anspråk betalas ut av garantifonden om de begärda beloppen överstiger de medel som EIB förfogar över på Efsikontot. Efsikontot, som förvaltas av EIB, har till syfte att uppbära EU:s inkomster från de av Efsis transaktioner som omfattas av EU-garantin och från återkrävda belopp samt, i den mån som det tillgängliga saldot tillåter, att betala ut anspråk i enlighet med EU-garantin.

Garantifonden tillförs medel gradvis med hänsyn till ökningen av EU-garantins exponering.

Enligt artikel 12.4 förvaltas garantifondens medel direkt av kommissionen och investeras i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och lämpliga tillsynskrav.

2.5 Krishanteringsmekanismer som inte täcks av EU:s budget

Som en del av krishanteringen har flera andra mekanismer inrättats, som dock *inte* medför någon risk för EU:s budget:

— *Lånefaciliteten till förmån för Grekland*¹², som finansieras genom bilaterala lån från andra medlemsstater i euroområdet till Grekland, förvaltas centralt av kommissionen.

*Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF)*¹³: EFSF skapades av euroområdets medlemsstater som en tillfällig räddningsmekanism i juni 2010 för att bevilja ekonomiskt stöd till medlemsstater i euroområdet inom ramen för ett makroekonomiskt anpassningsprogram. Fördraget om en permanent räddningsmekanism, Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM), trädde i kraft den 27 september 2012. Sedan den 1 juli 2013 fortsätter EFSF sina pågående stödprogram med Grekland (tillsammans med Internationella valutafonden och vissa medlemsstater) liksom med Irland och Portugal (tillsammans med IMF, vissa medlemsstater samt EU/EFSM)¹⁴, men deltar inte längre i nya finansieringsprogram eller avtal om lånefaciliteter.

¹⁰ För mer information om förvaltningen av Efsis garantifond, se COM(2017)326 final av den 16.6.2017.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi-förordningen). Avtalet om förvaltningen av Efsi och beviljandet av EU-garantin (nedan kallat *Efsiavtalet*) undertecknades av Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken (EIB) den 22 juli 2015. En ändring av detta avtal undertecknades den 21 juli 2016.

¹² Om lånefaciliteten till förmån för Grekland (GLF):

http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm

¹³ Om EFSF: <http://www.efsf.europa.eu>.

¹⁴ De lån som beviljats genom EU/EFSM täcks av garantier från EU-budgeten.

— *Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM)*¹⁵: ESM är en viktig del i den övergripande EU-strategin som är utformad för att upprätthålla den finansiella stabiliteten inom euroområdet genom ekonomiskt stöd till de medlemsstater i euroområdet som genomgår eller hotas av ekonomiska svårigheter. Det är en mellanstatlig organisation som lyder under internationell rätt med säte i Luxemburg och en faktisk utlåningskapacitet på 500 miljarder euro.

3. UTVECKLINGEN FÖR GARANTERADE TRANSAKTIONER

I detta avsnitt beskrivs utvecklingen för garantitransaktionerna. För det första de som förvaltas direkt av kommissionen och för det andra de som förvaltas av EIB.

Tabell 1: Totala utestående belopp som täcktes av EU-budgeten per den 31 december 2016 (i miljoner euro)

	Utestående kapital	Upplupen ränta	Totalt	%
Medlemsstater*				
Euratom	241,06	0,80	241,86	0,29 %
Betalningsbalansstöd (BOP)	4 200,00	71,60	4 271,60	5,13 %
EIB	1 651,32	13,15	1 664,47	2,00 %
Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM)	46 800,00	655,79	47 455,79	57,01 %
Delsumma medlemsstater**	52 892,38	741,34	53 633,72	64,43 %
Tredjeländer***				
Makroekonomiskt stöd (MFA)	2 946,60	17,30	2 963,90	3,56 %
Euratom	10,37	0,02	10,39	0,01 %
EIB****	26 482,04	156,89	26 638,94	32,00 %
Delsumma tredjeländer	29 439,01	174,21	29 613,23	35,57 %
Totalt	82 331,40	915,55	83 246,95	100,00 %
* Denna risk täcks direkt av EU-budgeten. Detta omfattar även makroekonomiskt stöd samt Euratom- och EIB-lån som beviljats medlemsstater före deras EU-anslutning.				

¹⁵ Om ESM: <http://esm.europa.eu>.

** Dessa siffror omfattar inte Efsi-transaktioner för vilka 4 392 miljoner euro har utbetalats på rapporteringsdagen...

*** Den risk som täcks av fonden är begränsad till 20,03 miljarder.

**** Lån där EU utbytt till fordringsägare (subrogation) efter det att uteblivna betalningar från Syrien på EIB-lån har inkluderats (belopp: 247,20 miljoner euro). Dessa lån har nedskrivits helt i EU:s redovisning för 2015 och 2016.

I tabellerna A1, A2a, A2b och A3 i arbetsdokumentet återfinns närmare uppgifter om dessa utestående belopp, särskilt i fråga om övre gränsvärden, utbetalade belopp eller garantinivåer.

3.1 Insatser som förvaltas direkt av kommissionen

3.1.1 Den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM)

I slutsatserna från Ekofinrådet av den 9–10 maj 2010 fastställdes att mekanismen maximalt ska omfatta 60 miljarder euro¹⁶. Dessutom stod medlemsstaterna inom euroområdet redo att komplettera dessa resurser om så krävs. Genom artikel 2.2 i rådets förordning nr 407/2010¹⁷ begränsas det utestående beloppet för lån eller krediter som får beviljas medlemsstater till den tillgängliga marginalen under taket för egna medel.

Efter rådets beslut att bevilja ekonomiskt bistånd från unionen till Irland¹⁸ (på upp till 22 500 miljoner euro) och Portugal¹⁹ (på upp till 26 000 miljoner euro), utbetalades totalt 22 500 miljoner euro till Irland och 24 300 miljoner euro till Portugal (återstående 1 700 miljoner begärdes inte av den portugisiska staten). Följaktligen har EFSM en återstående kapacitet på 13 200 miljoner för att, om så krävs, tillhandahålla ytterligare stöd²⁰.

I april 2013 beslutade Eurogruppen/Ekofin att öka den maximala viktade genomsnittliga löptiden för EFSM-lån från 12,5 till 19,5 år, vilket ger mottagarländerna möjlighet att begära en förlängning av lånens löptid till 2026 (per delbetalning).

Utvecklingen under 2016

En begäran om förlängning av EFSM-lånet på 4,75 miljarder euro som utbetalades till Portugal 2011 – vilket förföll den 3 juni 2016 – mottogs från Portugal den 11 januari 2016. Lånet återfinansierades i tre transaktioner som löper ut 2023 (1,5 miljarder euro), 2031 (2,25 miljard euro) och 2036 (1 miljarder euro). Efter denna förlängning av löptiden är den viktade genomsnittliga löptiden för EFSM-lån till Portugal nu 14,9 år.

¹⁶ Pressmeddelandet om det extrainsatta mötet i Ekofinrådet den 9–10 maj 2010.

(http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

¹⁷ Rådets förordning (EU) nr 407/2010 av den 11 maj 2010 om inrättandet av en europeisk finansiell stabiliseringsmekanism (EUT L 118, 12.5.2010, s. 1).

¹⁸ Rådets genomförandebeslut 2011/77/EU av den 7 december 2011 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Irland (EUT L 30, 4.2.2011, s. 348).

¹⁹ Rådets genomförandebeslut 2011/344/EU av den 17 maj 2011 om beviljande av ekonomiskt bistånd från unionen till Portugal (EUT L 159, 17.6.2011, s. 88); se också korrigerandum (EUT L 178, 10.7.2012, s. 15).

²⁰ För ytterligare information om EFSM, se även kommissionens rapport om Europeiska unionens upp- och utlåningsverksamhet 2016 (COM(2016) 387 final). Rapporten för 2016 förväntas bli tillgänglig i oktober 2017 på följande adress: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

3.1.2 Systemet för betalningsbalansstöd (betalningsbalansfaciliteten)

EU:s system för medelfristigt ekonomiskt stöd enligt betalningsbalansfaciliteten återaktiverades i slutet av 2008 till stöd för Ungern, och sedermera Lettland och Rumänien för att återvinna marknadens förtroende. Det totala åtagandet uppgick till 14 600 miljoner euro, varav 13 400 miljoner euro betalades ut.

Utvecklingen under 2016

Ungern återbetalade sin sista delutbetalning på 1 500 miljoner euro i april 2016. De utestående beloppen för betalningsbalanslån har sålunda minskat från 5 700 miljoner euro till 4 200 miljoner euro under 2016.

Per den 31 december 2016 hade betalningsbalansfaciliteten en återstående utlåningskapacitet på 45 800 miljoner euro av ett totalt utlåningstak på 50 000 miljoner euro, för att, om så krävs, tillhandahålla ytterligare ekonomiskt bistånd.

3.1.3 Lån för makroekonomiskt stöd (MFA-lån)

I allmänhet fattas beslut om lån inom ramen för makroekonomiskt stöd av Europaparlamentet och rådet (artikel 212 i EUF-fördraget). Rådet ska dock på förslag av kommissionen anta beslut om situationen i ett tredjeland kräver omedelbart finansiellt bistånd (artikel 213 i EUF-fördraget) och detta förfarande tillämpades i det andra makroekonomiska stödpaketet för Ukraina 2014.

Utvecklingen under 2016

Den första utbetalningen (10 miljoner euro av beslutet på 15 miljoner euro) på det lån som beviljats Kirgizistan²¹ gjordes i april 2016.

Den 6 juli 2016 beslöt Europaparlamentet och rådet att bevilja ytterligare makroekonomiskt stöd till Tunisien²² på högst 500 miljoner euro i form av lån (tre låneutbetalningar på 200, 150 och 150 miljoner)

Den 14 december 2016 beslöt Europaparlamentet och rådet att bevilja ytterligare makroekonomiskt stöd till Hashemitiska konungariket Jordanien²³ på högst 200 miljoner euro i form av lån (två låneutbetalningar på 100 miljoner).

Härav har 70 miljoner euro återbetalats av de stödmottagande länderna (Bosnien och Hercegovina – 4 miljoner euro, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien – 10 miljoner euro, Montenegro – 1,34 miljon euro och Serbien – 54,66 miljoner euro).

De utestående beloppen för lån inom ramen för makroekonomiskt stöd har minskat från
3 006,6 miljoner euro till

---

²¹ Europaparlamentets och rådets beslut 1025/2013/EU av den 22 oktober 2013 om makroekonomiskt stöd till Kirgizistan (EUT L 283, 25.10.2013, s. 1).

²² Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2016/1112 av den 6 juli 2016 om ytterligare makroekonomiskt stöd till Tunisien (EUT L 186, 9.7.2016, s. 1).

²³ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2016/2371 av den 14 december 2016 om ytterligare makroekonomiskt stöd till Hashemitiska konungariket Jordanien (EUT L 352, 23.12.2016, s. 18).

2 946,6 miljoner euro mellan den 31 december 2015 och den 31 december 2016. Lån till Ukraina utgör 75 % av den totala makroekonomiska exponeringen.

Utvecklingen efter den 31 december 2016 (till och med den 30 juni 2017)

Den andra låneutbetalningen som beviljades Ukraina inom ramen för det tredje programmet MFA-III²⁴ (600 miljoner) utbetalades i april 2017.

Den andra låneutbetalningen som beviljades Georgien inom ramen för MFA (13 miljoner) utbetalades i maj 2017.

3.1.4 Euratomlån

Euratoms utlåning till medlemsstater eller i vissa låneberättigade tredjeländer (för närvarande Ryska federationen, Armenien, Ukraina) har ett utlåningstak på 4 000 miljoner euro, varav omkring 92 % redan utnyttjats. Av beslutets belopp på 4 miljarder euro återstår 326 miljoner euro.

Ett lån på 300 miljoner euro till Ukraina avsett för uppgradering av befintliga kärntekniska anläggningar undertecknades den 7 augusti 2013 och garantiavtalet ratificerades av det ukrainska parlamentet den 15 maj 2014. Lånet kommer att ges i nära samarbete med EBRD, som ger ytterligare ett lån på 300 miljoner euro parallellt.

Den 27 maj 2015 godkände kommissionen utbetalningar inom ramen för Euratomlån för belopp på upp till 100 miljoner euro, på villkor att Energoatom har tagit ut det lånebelopp som beviljats av EBRD till ett belopp som inte understiger 50 miljoner euro. På grund av förseningar av genomförandet av projektet hade fram till den 31 december 2016 inga Euratomutbetalningar gjorts.

Dessa lån drar nytta av statliga garantier som täcker 100 % av de utestående beloppen vid årets slut.

Utvecklingen under 2016

Det förekom inga nya utbetalningar under 2016. Återbetalningar skedde med 22,62 miljoner euro från Bulgarien, 19 miljoner euro från Rumänien och 7,1 miljoner euro från Ukraina.

Utvecklingen efter den 31 december 2016

Den första Euratomdelen på 50 miljoner har utbetalats i maj 2017.

3.2 Utvecklingen för EIB:s externa utlåningstransaktioner

Utvecklingen under 2016

Inom ramen för EIB:s allmänna mandat för perioden 2014–2020 hade totalt 10 741 miljoner euro tecknats per den 31 december 2016, varav 1 882 miljoner euro hade betalats ut vid den tidpunkten, vilket ger ett utestående kapital på 1 893 miljoner euro (se

---

²⁴ Europaparlamentets och rådets beslut 2015/601/EU av den 15 april 2015 om makroekonomiskt stöd till Ukraina (EUT L 100, 17.4.2015. s. 1).

tabell A3 i arbetsdokumentet). För närmare uppgifter om de länder som täcks av EIB-mandaten, hänvisas till tabellerna A1, A3 och A4 i arbetsdokumentet.

För EIB:s tidigare mandat för extern utlåning, se tabell A3 i arbetsdokumentet.

Uteblivna räntebetalningar och låneamorteringar från den syriska regeringen fortsatte under 2016. EIB har uppmanat garantifonden att täcka dessa inställda betalningar (se punkt 5.1.3 nedan).

Utestående belopp per den 31 december 2016 för de olika låneinstrument som det hänvisas till i detta avsnitt redovisas i avsnitt 3 ovan (tabell 1).

4. RISKER SOM TÄCKS AV EU-BUDGETEN

4.1 Definition av risk

Den risk som EU-budgeten utsätts för härrör från utestående kapital- och räntebelopp avseende transaktioner som täcks av garantier.

I denna rapport används två metoder för att bedöma de risker som EU-budgeten utsätts för (antingen direkt eller indirekt via fonden):

- ”Sammanlagd risktäckning” baseras på summan av de berörda transaktionernas totala utestående kapital vid en given tidpunkt, inklusive upplupen ränta²⁵.
- Den budgetmetod som definieras som ”den årliga risk som EU-budgeten utsätts för” baseras på beräkningen av det högsta belopp som EU skulle behöva betala ut under ett budgetår, om inga garanterade lån skulle återbetalas²⁶.

4.2 Total risksammansättning

Fram till 2010 var den maximala risken i samband med de samlade täckta utestående beloppen i huvudsak kopplade till lån som beviljats tredjeländer. Sedan 2011 har finanskrisen fått allvarliga konsekvenser för medlemsstaternas offentliga finanser, vilket ökat EU:s utlåningsverksamhet för att tillgodose medlemsstaternas offentliga finansieringsbehov.

Följaktligen har riskernas sammansättning förändrats. Per den 31 december 2016 rörde 64 % av det totala utestående beloppet²⁷ upplåning kopplad till lån som beviljats medlemsstater och som direkt täcks av EU-budgeten (vilket ska jämföras med 45 % per den 31 december 2010).

4.3 Årlig risk som täcks av EU-budgeten

Med avseende på utestående lån per den 31 december 2016 (se tabell 1 ovan) är det högsta belopp som EU skulle behöva betala ut under 2017 (direkt och via fonden) – *under antagandet* att *alla* garanterade lån var nödlidande – 5 777 miljoner euro. Detta motsvarar betalningar av kapitalbelopp och räntor för garanterade lån som förfaller till betalning under

---

²⁵ Se tabell 1 i rapporten.

²⁶ Vid denna beräkning antas att lån som inte återbetalas inte ökar, dvs. bara förfallna betalningar tas med (se också tabellerna 2 och 3 i rapporten och tabell A4 i arbetsdokumentet).

²⁷ Se tabell 1.

2017, med antagande av att nödlidande lån inte ökar (för närmare uppgifter se tabell A4 i arbetsdokumentet).

4.3.1 Medlemsstaternas exponering

Under 2017 kommer den maximala årliga risk som belastar EU och som avser medlemsstater att uppgå till 2 858 miljoner euro (49,5% av den totala årliga risken). Denna risk hänför sig till följande:

- a) EIB-utlåning och/eller Euroatomlån som beviljades före EU-anslutningen.
- b) Lån som beviljats genom systemet för betalningsbalansstöd.
- c) Lån som beviljats genom den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen.

Tabell 2: Rangordning av de medlemsstater som exponerar EU-budgeten för de största riskerna under 2017 (miljoner euro)

Prioritet	Land	Lån	Maximal årlig risk	Landets viktning i förhållande till medlemsstaters årliga risk	Landets viktning i förhållande till den totala årliga risken (medlemsstater och tredjeländer)
1	Rumänien	a)+b)	1 453,75	50,9 %	25,2 %
2	Irland	c)	607,25	21,2 %	10,5 %
3	Portugal	c)	591,22	20,7 %	10,2 %
4	Bulgarien	a)	73,39	2,6 %	1,3 %
5	Kroatien	a)	38,01	1,3 %	0,7 %
6	Lettland	a)+b)	26,34	0,9 %	0,5 %
7	Tjeckien	a)	25,93	0,9 %	0,4 %
8	Polen	a)	21,53	0,8 %	0,4 %
9	Republiken Slovakien	a)	14,24	0,5 %	0,2 %
10	Litauen	a)	4,42	0,2 %	0,1 %
11	Ungern	a)	2,12	0,1 %	0,04 %
Totalt			2 858,20	100 %	49,5 %

4.3.2 *Tredjeländers exponering*

Under 2017 kommer den maximala årliga risk som belastar fonden och som avser tredjeländer att uppgå till 2 918,8 miljoner euro (50,5 % av den totala årliga risken). Tredjelandsriskerna hänförs till EIB-lån, makroekonomiskt stöd (MFA) och Euratomlån (närmare uppgifter anges i tabell A2b i arbetsdokumentet). Fonden täcker garanterade lån till tredjeländer med löptider fram till 2042.

Nedan rangordnas de tio länder (av totalt 48) som står för de största totala utestående beloppen 2017. Dessa länder står för 2 415 miljoner euro eller 83 % av den årliga risk som fonden exponeras för i tredjeländer. Dessa länders ekonomiska situation analyseras och kommenteras i punkt 3 i arbetsdokumentet. Kreditvärdigheten, enligt kreditvärderingsinstitutens bedömning, anges också i varje lands tabell.

Tabell 3: Prioritet för de **tio tredjeländer** som har den största exponeringen enligt den årliga risk som uppbärs av EU-budgeten under 2017 (miljoner euro)

Prioritet	Land	Maximal årlig risk	Landets viktning i förhållande till tredjeländers årliga risk	Landets viktning i förhållande till den totala årliga risken (medlemsstater och tredjeländer)
1	Turkiet	1 025,74	35,1 %	17,8 %
2	Tunisien	283,98	9,7 %	4,9 %
3	Egypten	278,37	9,5 %	4,8 %
4	Marocko	221,09	7,6 %	3,8 %
5	Serbien	204,78	7,0 %	3,5 %
6	Sydafrika	99,73	3,4 %	1,7 %
7	Ukraina	88,12	3,0 %	1,5 %
8	Libanon	85,15	2,9 %	1,5 %
9	Brasilien	65,14	2,2 %	1,1 %
10	Bosnien och Hercegovina	62,94	2,2 %	1,1 %
Totalt (10 främsta)		2 415,03	82,7 %	41,8 %

5. GARANTIFONDEN FÖR ÅTGÄRDER AVSEENDE TREDJELAND

5.1 Aktivering av garantier

5.1.1 Användning av likvida medel

EU-budgeten täcker provisoriskt skuldtjänsten vid förfallodagar om gäldenären inte betalar tillbaka sitt lån till EU i tid. Kommissionen använder sina likvida medel för att undvika förseningar med eventuella åtföljande kostnader för den egna upplåningsverksamheten²⁸.

Med tanke på att de flesta utgifter sker under årets första kvartal är skuldinlösen strukturerat för månaderna därefter samt för början av varje månad när kassabehållningarna är som högst.

Under 2016 användes ungefär en miljon euro för en begränsad period på 16 dagar på grund av tekniskt fallissemang för en betalning för en gäldenär.

5.1.2 Utbetalningar från EU-budgeten

Om en eller flera medlemsstater inte uppfyller sina rättsliga skyldigheter och om EU:s egna resurser inte räcker kan kommissionen utnyttja EU-budgetens tillgängliga resurser och prioritera skuldåterbetalning framför andra icke-obligatoriska utgifter. Om detta enligt den fleråriga budgetramen visar sig vara otillräckligt kräver EU-lagstiftningen att medlemsstater tillhandahåller ytterligare bidrag som krävs för att återbetala skulden och för att balansera budgeten, upp till ett tak på 1,20 % av EU:s BNI. Om så krävs tillåter EU-lagstiftning medlemsstater att bidra oberoende av deras andel av EU-budgeten.

Eftersom inga betalningsförsummelse från medlemsstater registrerades under 2016 begärdes inga anslag.

5.1.3 Begäran om att ta garantifonden i anspråk och återvinning

Om en låntagare överskrider en förfallodag för betalning av ett lån till tredjeländer som EU beviljat eller garanterat, ska garantifonden täcka den uteblivna betalningen inom tre månader efter begäran.

De belopp som tagits i anspråk av EIB tas bort från garantifondens konto efter godkännande av kommissionen. När EU gör en utbetalning inom ramen för EU-garantin, överläts EIB:s rättigheter och anspråk på EU²⁹.

Återvinningsförfaranden genomförs av EIB på EU:s vägnar med avseende på de överlåtna beloppen.³⁰

---

²⁸ Se artikel 14 i rådets förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 av den 26 maj 2014 om metoder och förfaranden för tillhandahållande av traditionella, momsbaseade egna medel och BNI-baserade egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov (EUT L 168, 7.6.2014, s. 39).

²⁹ Se artikel 8.7 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU av den 16 april 2014 om beviljande av en EU-garanti till Europeiska investeringsbanken mot förluster vid lån och lånegarantier till projekt utanför EU.

³⁰ För ytterligare information om återvinningsförfaranden, se även återvinningsavtalet som undertecknades den 25 juli 2014 mellan Europeiska unionen och Europeiska investeringsbanken om villkor och förfaranden för återvinning av betalningar som gjorts av EU inom ramen för de garantier som beviljats av EU till EIB gentemot förluster inom ramen för finansieringsinsatser till stöd för investeringsprojekt utanför EU.

EIB-lån till projekt i Syrien

EIB drabbades från och med december 2011 av uteblivna betalningar när det gällde vissa räntebetalningar och låneåterbetalningar från den syriska regeringen. Eftersom de officiella betalningskraven förblivit utan resultat, började EIB i maj 2012 att ta garantifonden i anspråk. Utvecklingen av anspråken motsvarande de nödlidande lånen i Syrien presenteras i tabell 4a.

Tabell 4a: Utbetalningar från garantifonden på grund av nödlidande lån i Syrien (i miljoner euro)

År (uttag från garantifondskontot)	Antal anspråk på fonden som lett till betalning	Avbetalningsbelopp som förfallit till betalning	Dröjsmålsränta och upplupen ränta ³¹	Belopp som återvunnits	Totalt
2012	2	24,0	0,0	2,2	21,8
2013	8	59,3	1,4	0,0	60,7
2014	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2015	8	58,7	1,5	0,0	60,2
2016	12	103,8	2,4	0,0	106,2
Totalt	38	304,4	6,8	2,2	309,1

Per den 31 december 2016 uppgick de totalt utestående kapitalbeloppen för garanterade lån med koppling till Syrien till totalt 555 miljoner euro³², med en sista löptid till 2030.

TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats)

Den 29 juni 2016 tog EIB EU-garantin i anspråk inom ramen för det externa utlåningsmandatet i förhållande till ett lån till TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats).

Den 29 september 2016 betalade Europeiska kommissionen 4,65 miljoner euro (betalning av obetalda skulder och räntor) till EIB för ovannämnda garantianspråk, som för närvarande diskuteras med EIB.

Anspråket på fonden för det nödlidande lånet för TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats) presenteras i tabell 4b.

³¹ Dröjsmålsränta och upplupen ränta begärs av EIB först i samband med den andra begäran om betalning för varje enskilt lån och löper från dagen för den uteblivna betalningen till den dag då garantifonden gör sin utbetalning.

³² Detta inbegriper det belopp på 304,43 miljoner euro (kapitalbelopp + ränta) som redan tagits i anspråk av EIB.

Tabell 4b: Utbetalning från garantifonden med anknytning till TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats) (i miljoner euro)

År för uttag	Antal anspråk på fonden som lett till betalning	Avbetalningsbelopp som förfallit till betalning	Dröjsmålsränta och upplupen ränta ³²	Belopp som återvunnits	Totalt
2016	1	4,56	0,09	0,00	4,65
Totalt	1	4,56	0,09	0,00	4,65

Per den 31 december 2016 uppgår de totalt utestående kapitalbeloppen för garanterade lån med koppling till TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats) till totalt 64,4 miljoner euro³³, med en sista löptid till 2028.

Utvecklingen efter den 31 december 2016 (till och med den 30 juni 2017)

I slutet av juni 2017 hade ytterligare sex anspråk med koppling till Syrien för ett totalt belopp på 28,38 miljoner euro (inklusive räntor och straffavgifter) och ytterligare ett anspråk med koppling till TAV Tunisie S.A. (Enfidha flygplats) för ett totalt belopp på 2,21 miljoner euro (inklusive räntor och straffavgifter) mottagits.

5.2 Fondens utveckling

Enligt garantifondens regler måste fondens tillgångar nå en lämplig nivå (målbeloppet) som ska vara 9 % av EU:s totala utestående åtaganden i samband med varje enskild transaktion i form av kapitalbelopp och upplupen ränta. En mekanism har införts för att säkerställa att målbeloppet uppfylls.

På grundval av avsättningsmekanismen betalades från EU-budgeten 257,12 miljoner euro till fonden i februari 2016 medan motsvarande betalning i februari 2017 uppgick till 240,54 miljoner euro.

Den 31 december 2016 uppgick fondens nettotillgångar³⁴ till 2 505,14 miljoner euro. Kvoten mellan fondens egna medel och kapitalbeloppet av de totala utestående låneåtagandena³⁵ (29 365,98 miljoner euro), enligt vad som avses i garantifondsförordningen, var lägre än målbeloppet. Därför infördes en avsättning på 137,80 miljoner euro i budgetförslaget för 2018.

En översyn av fondens huvudsakliga parametrar, särskilt målsatsen, bör äga rum vid tidpunkten för halvtidsöversynen av EIB:s externa mandat. Därför genomfördes en utvärdering av garantifonden av en extern uppdragstagare som beaktar fondens riskprofil och dess ändamålsenlighet mot bakgrund av den externa finansiering som fonden täcker samt relaterade risker. Rapporten levererades i augusti 2016 och den huvudsakliga slutsatsen var att en målsats på 9 % fortfarande anses vara optimal för den nuvarande risknivån för

³³ Detta inbegriper det belopp på 4,56 miljoner euro (inklusive ränta) som redan tagits i anspråk av EIB.

³⁴ Fondens totala tillgångar med avdrag för upplupna skulder (EIB-avgifter och revisionsavgifter).

³⁵ Inklusive upplupen ränta.

låneportföljen, även i ett scenario med ytterligare nedgraderingar av kreditvärdigheten för de huvudsakliga gäldenärerna. Därför hålls målsatsen på 9 % oförändrad.

6. EUROPEISKA FONDEN FÖR STRATEGISKA INVESTERINGAR (EFSI)³⁶

EU-garantin omfattar de finansierings- och de investeringstransaktioner som EIB undertecknat inom ramen för infrastruktur- och innovationstjänsten och som EIF undertecknat inom delen för små och medelstora företag³⁷. En del av dessa transaktioner omfattas av EU-garantin medan den andra delen utförs på EIB-gruppens egen risk.

Enligt artikel 12 i Efsiförordningen ska Efsis garantifond utgöra en likviditetsbuffert som ska användas för att betala EIB om anspråk görs på EU-garantin. I enlighet med Efsiavtalet mellan EU och EIB ska anspråk betalas ut av garantifonden om de begärda beloppen överstiger de medel som EIB förfogar över på Efsikontot. Efsikontot, som förvaltas av EIB, har till syfte att uppbära EU:s inkomster från de av Efsis transaktioner som omfattas av EU-garantin och från återkrävda belopp samt, i den mån som det tillgängliga saldot tillåter, att betala ut anspråk i enlighet med EU-garantin.

Garantifonden tillförs medel gradvis med hänsyn till ökningen av EU-garantins exponering.

Efsis garantifonds medel förvaltas direkt av kommissionen och investeras i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och lämpliga tillsynskrav.

Utvecklingen under 2016

EU:s exponering genom garantin i termer av EIB-gruppens utbetalningar av utestående Efsitransaktioner uppgick per den 31 december 2016 till 4 392 miljoner euro av det rättsliga åtagandet på 16 miljarder euro som garanteras av EU (artikel 11 i Efsiförordningen). Beloppet på 4 392 miljoner euro redovisas som en ansvarsförbindelse i noterna till EU:s redovisning för 2016.

Den utestående utbetalade exponeringen inom ramen för infrastruktur- och innovationstjänsten som omfattas av EU-garantin var 4,02 miljarder euro, varav 3,98 miljarder euro utgjordes av skuldtransaktioner och 0,04 miljarder euro av transaktioner med kapital likställt med eget kapital³⁸.

Vid utgången av 2016 var den utestående exponering inom delen för små och medelstora företag som omfattas av EU-garantin 369,7 miljoner euro, varav 364,8 miljoner euro utgjordes av garantitransaktioner och 5 miljoner euro av transaktioner med eget kapital.

---

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi-förordningen). EUT L 169, 1.7.2015, s. 1.

³⁷ Mikroföretag, små eller medelstora företag.

³⁸ Vid utgången av 2016 var den totala undertecknade exponering (utbetalad och ej utbetalad) för portföljen för infrastruktur- och innovationstjänsten som omfattas av EU-garantin 13,38 miljarder euro, varav 12,84 miljarder euro utgjordes av skuldtransaktioner och 0,54 miljarder euro av transaktioner med kapital likställt med eget kapital. På grund av EU-garantins första-förlustgaranti begränsades dock eventuella förluster för EU-budgeten inom ramen för infrastruktur- och innovationstjänsten till 10,6 miljarder euro.

Garantifondens nettotillgångar uppgick per 31.12.2016 till 1 020 miljoner euro.

Vid utgången av 2016 uppgick de samlade kontrakten inom ramen för Efsi till totalt 21,3 miljarder euro och omfattade 28 medlemsstater. Av totalbeloppet undertecknades ett belopp på 14,2 miljarder euro³⁹ av EIB (121 transaktioner) och 7,1 miljarder euro av EIF (225 transaktioner). Detta innebär totalt sett en betydande ökning jämfört med 2015, då de samlade kontrakten vid årets slut uppgick till 1,2 miljarder euro.

För mer information om förvaltningen av Efsis garantifond, se den senaste versionen av rapporten från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och revisionsrätten om förvaltningen av garantifonden för Europeiska fonden för strategiska investeringar⁴⁰ och det tillhörande arbetsdokumentet (SWD).

---

³⁹ Skillnaden mellan de samlade kontrakten och undertecknad exponering beror på flera faktorer, t.ex. att den sistnämnda inte omfattar EIB:s andel av transaktioner med kapital likställt med eget kapital, och på avvikelser på grund av återbetalningar och tillämpade växelkurser.

⁴⁰ Senaste versionen – COM(2017)326 final av den 16.6.2017.